कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ,जळगाव

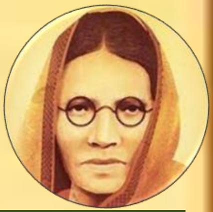

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)

मोडी लिपी परिचय प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम

Online Certificate Programme in Introduction of Modi Script

माहितीपत्रक

Contact Details

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)
Dr.A.P.J. Abdul Kalam Vidyarthi Bhavan,
1st Floor,Near Rikshaw Stop
Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon (MS)

Web-page : https://nmu.ac.in/external-education
(click on certificate programme)

E-mail: ideal@nmu.ac.in

Facebook ID : DEEL,Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon.

Contact: 0257-2257495/2258496

शिक्षणक्रमाची वैशिष्ट्ये (Features)

- ऑनलाईन पद्धतीने प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम पूर्ण करण्याची सुविधा

  (Facility to complete the certificate programme through online)
- विषय तज्ज्ञ आणि अनुभवी मार्गदर्शकांच्या मार्गदर्शनाची संधी

  (Guidance by subject expert and experienced faculty)
- शनिवार आणि रविवार दोन-दोन तास ऑनलाईन वर्ग सुविधा

  (Saturday and Sunday two-two hours online class facility)
- शिक्षणक्रमअंतर्गत कार्य यशस्वीरित्या पूर्ण केल्यानंतर विद्यापीठाकडून अधिकृत प्रमाणपत्र मिळणार.

  (After successfully completing the programme you will get an official certificate by University)

शिक्षणक्रम संरचना (Programme Structure)

लक्ष्य गट (Target Group)	**15 वर्षांपुढील कोणीही प्रवेशास पात्र (Above 15 Years old)**
प्रवेश क्षमता (Intake Capacity)	**50 पर्यंत**
श्रेयांक (Credit)	**02**
एकूण तास (Total Hours)	**30**
ऑनलाईन सत्रे (Online Sessions)	**शनिवार आणि रविवार दोन तास प्रति दिवस (Saturday and Sunday-2-2 Hours)**
शुल्क (Fees)	**800/-**
परीक्षा (Exam)	**लेखी (Written) +मौखिक (Oral)**
एकूण गुण (Total marks for Exam)	**50**

मोडीलिपी परिचय

- भारतीय लिपींवरील चर्चेत सामान्यतः दुर्लक्षित असलेली लिपी म्हणजे मोडी.
- मोडी ही मध्ययुगीन महाराष्ट्रातील सर्वात महत्त्वाची लिपी होती.

- महाराष्ट्रात १९ व्या शतकाच्या अखेरीपर्यंत अधिकृत मराठी दस्तऐवज आणि प्रशासनात मोडी वापरणे सामान्य होते. 20 व्या शतकाच्या सुरुवातीला बॉम्बे प्रेसिडेन्सीच्या ब्रिटीश सरकारने प्रेसीडेंसीच्या इतर क्षेत्रांच्या सोयीसाठी आणि एकरूपतेसाठी देवनागरी प्रशासनात प्राथमिक लेखन पद्धती म्हणून वापरण्याचा निर्णय घेतला. अशा प्रकारे देवनागरी ही प्रमुख लिपी बनली.

- परंपरेने असे मानले जाते की मोडीलिपी देवगिरी येथील यादव घराण्याचा शेवटचा राजा (1187-1318) रामदेवराव याच्या दरबारातील सुप्रसिद्ध प्रशासक हेमाडपंत यांनी विकसित केली होती.

- यापूर्वी महाराष्ट्रात जमीन महसूल, न्यायव्यवस्था, न्याय, जमिनीचे दान (दान-पत्र), धार्मिक बाबी, मालमत्तेच्या बाबी (उदा. भावांमधील प्रकरणे), जहागीर वतन, लष्करी आदेश (फरमाने) इत्यादींबाबतची कागदपत्रे मोडीलिपीत मध्ये लिहिली जात होती.

- 1940 च्या दशकातही जुन्या पिढीतील लोकांनी वैयक्तिक आणि आर्थिक दस्तऐवजीकरणासाठी स्क्रिप्टचा मोठ्या प्रमाणावर वापर केला होता. कालांतराने मोडी लिपीचा वापर कमी झाला आणि आता तो जवळजवळ नामशेष झाला आहे.

Introduction of Modi Script)

- Modi was one of the most important scripts of medieval Maharashtra.

- A script, which is generally neglected to be mentioned in the discussion on the Indian scripts, is Modi. The use of Modi in official Marathi documents and administration was common in Maharashtra till the end of 19th century. The British Government of Bombay Presidency in the beginning of 20th century for the sake of convenience and uniformity with the other areas of the presidency decided that the Devnagari should be used as a primary writing system in administration. Thus the Devnagari became the predominant script although modi continued to be taught in schools and was used as an alternate script in Marathi writing.

- Traditionally it is believed that the Modi script was developed by Hemadpant, a well-known administrator in the court of Ramdevrao, the last king of Yadav dynasty (1187-1318) at Devgiri.

- Earlier, in Maharashtra, documents regarding Land Revenue, Judiciary, Justice, Donation of Land (Dan-Patra), Religious matters, Property matters (e.g. matters between brothers), Jahagir vatan, Military orders (Farmane) etc. were written in Modi.

- The script was widely used even in 1940s by the people of older generation for personal and financial documentation. With the time however the use of modi diminished and now it has become almost extinct.

मोडीलिपी शिकण्याचे फायदे
Benifits to Learn Modi Script)

- ❖ तुम्ही मोडी लिपी प्रभावीपणे वाचायला, अंकित करायला शिकाल. (You will learn to read, inscribe the Modi Script effectively.
- ❖ तुम्ही मोडी लिपीत असलेले जुने ऐतिहासिक आणि इतर दस्तऐवज वाचण्यास आणि त्याचा अर्थ लावण्यास सक्षम व्हाल. (You will enable to read and interpret the age old historical and other documents which are in Modi Script.)
- ❖ तुम्ही दस्तऐवजांचा अर्थ लावू शकता, भाषांतर करू शकता. (You can interpret, translate the documents.)

यामुळे पुढीलप्रमाणे रोजगाराच्या संधी मिळू शकतात.

- ➢ दुभाषी (Interpreter)
- ➢ प्रशिक्षक (Trainer)
- ➢ पर्यटन मार्गदर्शक(Tourist Guide)
- ➢ भाषा विश्लेषक (Foreign Language Analyst)

डॉ.मनिषा व्ही.जगताप
सहा.प्राध्यापक आणि
शिक्षणक्रम समन्वयक,आजीवन विभाग

प्रा.डॉ.आशुतोष आर.पाटील
संचालक,
आजीवन विभाग

शिक्षणक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण करण्यासाठी आजीवन विभागातर्फे हार्दिक शुभेच्छा.